Een fondatie van de voetwassing op Witte Donderdag te Nieuwkerken (1552-1565)

In het oude kerkarchief van Nieuwkerken ontdekte de heemkundige Remy Van Goethem een perkamenten blad[1] waarin sprake is van een gift aan de armen door pastoor Robrecht Bost[2] in 1552. De fondatie zal hernieuwd worden in 1562.

In 1552 is er sprake van een 'saerter' (=charter) 'welcke es rustende onder de helege gheestmeester in dien tijden Pieter Thonissen ende Daniel Verbraeken'. Men vermeldt 5 schellingen groten die elk jaar dienden betaald te worden. Het is niet duidelijk wie dit bedrag 'eewelick' diende te betalen.

Er werd op Witte Donderdag een plechtigheid georganiseerd waarbij de voeten van 12 armen gewassen werden door de pastoor. Deze ontving zelf 9 grooten en een tarwebrood, de kapelaan en de koster ontvingen elk 4 grooten en een tarwebrood. Ook de 12 armen kregen een tarwebrood met daarin 'eenen grooten'. Na de dienst kregen alle deelnemers een glas wijn uit 'een podt ryns wyns van 6 grooten'. Tijdens de plechtigheid brandden er ook nog 2 toortsen (10 grooten). De pastoor ging dan nog op het graf van de 'fundateur' bidden voor zijn zieleheil.

In 1565 werd deze fondatie aangepast met een extra rente van 4 schellingen. Nu wordt de naam van de fondateur wel genoemd: Jan Verstappen[3].

Het verhoogde bedrag van 9 schellingen of 108 grooten werd als volgt besteed:

- Voor de pastoor: 18 grooten en een tarwebrood (2 grooten)
- Voor de kapelaan: 10 grooten en een tarwebrood (2 grooten)
- Voor de koster: 7 grooten en een tarwebrood (2 grooten)
- Voor de 12 armen: elke een tarwebrood (2 grooten) en in elk brood zat nog een geldstuk van 2 grooten
- Een podt ryns wyns
- De 2 toortsen (10 grooten)

Marc Van Stappen, 2023, www.stap-brug.be

[1] R. Van Goethem, Oude erfelijke renten te Nieuwkerken-Waas, AOKLVW, deel 72, 1969, p. 152 (bron: Kerkarchief n° 1, f°57).
[2] Hij was afkomstig van Sint-Denijs-Bouckele uit het graafschap Gavere. In de tekst wordt hij aangeduid als 'prochiaan'. In de 15de eeuw sprak men nog van 'prochiepape'.
[3] Het betreft hier Joannes Van Stappen (°voor 1544, +voor 1581), gehuwd met Gudula Van den Roost (www.stap-brug.be).